

عرفان‌های نوظهور از جذابیت جنسی و خلسه‌های عرفانی بهره می‌برند

بعضی از علت‌های گرایش به عرفان‌های نوظهور در ایران را بسترهای فرهنگی نظیر کم‌کاری در موضوع فرهنگ و آموزش، ریشه‌های اعتقادی، سیاسی، بسترهای فردی و علل اجتماعی می‌توان بیان کرد.

بعضی از علت‌های گرایش به عرفان‌های نوظهور در ایران را بسترهای فرهنگی نظیر کم‌کاری در موضوع فرهنگ و آموزش، ریشه‌های اعتقادی، سیاسی، بسترهای فردی و علل اجتماعی می‌توان بیان کرد.

خبرگزاری مهر- دین و اندیشه- زینب حسینی روش: امروزه توسعه دامنه ابعاد مادی در زندگی جوامع مدرن انسان زمانه ما، نتوانسته از میزان احساس نیاز ریشه دار و همیشگی او به دین و معنویت خواهی بکاهد و اکنون چند دهه ای است که به اقتضای بازار گرم تقاضای معنویت جویی، طرح مباحث عرفانی و معنوی به شدت گسترش پیدا کرده است و سبب ظهور فرقه‌ها و عرفان‌های کاذب و سکولار شده است. این در حالی است که در دنیای کنونی، هرروزه بر قدرت فرقه‌ها یا کیش‌ها افزوده می‌شود. در جامعه ما نیز، به رغم محدودیت‌های فرهنگی، مذهبی و سیاسی در رابطه با فعالیت فرقه‌ها، آنها به طور خزنده و خاموش در لایه‌های پنهان جامعه در حال فعالیت هستند. بر این اساس می‌توان ادعا کرد توسعه فرقه‌گرایی در جامعه ایران با هر انگیزه و هدفی، یکی از مهم‌ترین آسیب‌هایی است که فرهنگ اسلامی و ایرانی ما را تهدید می‌کند و غفلت از این مسئله می‌تواند نتایج جبران ناپذیری در پی داشته باشد. بی‌گمان اولین قدم برای علاج این آسیب، شناخت صحیح و واقع‌گرایانه از انواع فرقه‌ها و مختصات هر کدام است. به همین خاطر در سلسله‌گفت‌وگوهای «هزارتوی فرقه» به بررسی کلیات فرقه‌گرایی و شیوه کار آنها و همچنین مختصات مهم‌ترین فرقه‌های فعال خواهیم پرداخت.

همه انسان‌ها به نوعی در معرض آسیب فرقه‌گرایی قرار دارند. وقتی راجع به فرقه‌ها و افرادی که به وسیله شیادان، تحت کنترل و نفوذ قرار گرفته‌اند مطلبی می‌شنویم، بلافاصله تلاش می‌کنیم خودمان را از چنین افرادی جدا کنیم. به نظر می‌رسد وقتی در خصوص موارد اعمال نفوذ روانی بی‌حد و حصر مطلع می‌شویم اصرار داریم بگوییم که هیچکس نمی‌تواند مرا وادار به انجام چنان کارهایی بکند. اغلب مردم نیز تمایل به باور این موضوع دارند که وضعیت ذهن و روان خودشان آسیب‌پذیر نیست. علیرغم این ذهنیت که مردم معمولی به فرقه‌ها جذب نمی‌شوند، طی سالیان روشن شده است که هر انسانی برای گول خوردن توسط این شیادان سوءاستفاده‌گر آماده است. در حقیقت، اکثریت نوجوانان و بزرگسالانی که در فرقه‌ها گیر افتاده‌اند، برآمده از طبقه متوسط، نسبتاً تحصیل کرده، و بدون مشکل جدی تا قبل از جذب شدن بوده‌اند. بنابراین چاره‌ای نیست جز اینکه ابعاد مختلف این مسئله مورد شناسایی قرار بگیرد.

برای بررسی علل و عوامل گرایش به عرفان‌های نوظهور با حجت الاسلام وحدتی آراسته مسئول سابق ستاد پیشگیری و درمان آسیب‌های اجتماعی حوزه‌های علمیه کشور به گفت‌وگو پرداختیم که حاصل آن تقدیم مخاطبان می‌شود:

حجت الاسلام وحدتی آراسته مسئول سابق ستاد پیشگیری و درمان آسیب‌های اجتماعی حوزه‌های علمیه کشور در گفت‌وگو با خبرنگار مهر، با اشاره به علل گرایش به عرفان‌های نوظهور گفت: در دنیای امروزی متأسفانه بسیاری از افراد مخصوصاً قشر دانشگاهی و جوانان به صورت ناخودآگاه و یا تحت تأثیر برخی از رفتارها، از طرفی تبلیغات سو که در فضای مجازی موجود است و همچنین تلاش دشمنان قسم خورده اسلام واقعی و شیعی در ترویج خطوط فکری غلط باعث شده تا جوانان از رفتارهایی بهره‌برند و یا شیوه زندگی خود را به سمت‌هایی سوق دهند که متعلق به عرفان‌های نوظهور و انحرافات فکری است.

وی افزود: تلاش دشمنان برای وارونه نشان دادن اسلام واقعی یکی از عواملی است که جوانان راحت تحت تأثیر القانات و گرایش‌های منحرفانه قرار می‌گیرند، معمولاً این فرقه‌ها آسیب‌های جبران ناپذیری به بدنه جامعه، خانواده، جوانان وارد می‌کند. بعضی از علت‌های گرایش به عرفان‌های نوظهور در ایران را بسترهای فرهنگی (کم‌کاری در موضوع فرهنگ و آموزش)، ریشه‌های اعتقادی، سیاسی، بسترهای فردی و علل اجتماعی می‌توان بیان کرد اما آنچه که مهم است این است که باید با نگاهی عمیق‌تر به این علل و عوامل نگاه کنیم و به فکر چاره‌ای برای مقابله با گسترش این عرفان‌ها نوظهور داشته باشیم و به فکر روشن‌سازی اذهان عمومی مخصوصاً قشر جوانان که تشنه حقیقت هستند باشیم، قطعاً سطحی‌نگری بودن نسبت به این موضوع باعث تباهی نسل جوان می‌شود لذا مراکز دینی، حوزوی، فرهیختگان و حتی نقش اساتید اخلاق بسیار مهم است.

عرفان‌های نوظهور از طرفی همراه با ارائه افکار، تئوری‌ها و عقاید باطل و فریبنده و بهره‌بردن از جذابیت‌های جنسی در اصول خود و بیان مفاهیمی مانند عشق، آزادی، روابط نامشروع و خلسه عرفانی و حتی جذابیت‌های ظاهری و ساختگی سعی می‌کنند فطرت پاک مردم و مخصوصاً جوانان را آلوده به هواهای نفسانی کرده و زمینه انحرافات اعتقادی و اسلامی را فراهم کنند

مسئول سابق ستاد پیشگیری و درمان آسیب های اجتماعی حوزه های علمیة کشور بیان کرد: عرفان های نوظهور از طرفی همراه با ارائه افکار، تئوری ها و عقاید باطل و فریبنده و بهره بردن از جذابیت های جنسی در اصول خود و بیان مفاهیمی مانند عشق، آزادی، روابط نامشروع و خلسه عرفانی و حتی جذابیت های ظاهری و ساختگی سعی می کنند فطرت پاک مردم و مخصوصاً جوانان را آلوده به هواهای نفسانی کرده و زمینه انحرافات اعتقادی و اسلامی را فراهم کنند. این در حالی است که عرفان اسلامی با شاخصه ها و ویژگی های بالایی که دارد می تواند پاسخ گوی همه اقشار و اذهان باشد و فطرت معنویت خواه انسان ها را داشته باشد و با الهام گیری از دستورات الهی آنها را به آرامش حقیقی برساند و همچنین با استفاده از همان شگردها و شیوه های عرفان های نوظهور به راحتی می تواند زمینه ترویج مفاهیم خود و جلوگیری از نفوذ عرفان های نوظهور را در جامعه فراهم کند.

وحدتی ادامه داد: این یک واقعیت است که در دهه های اخیر شاهد رشد بی رویه فرقه های عرفانی نوظهور در سطح جهانی هستیم و کشور عزیز ما نیز از این واقعیت مستثنی نیست و تحت تأثیر این فرقه ها قرار گرفته است. باید گفت عواملی همچون رشد ارتباطات و اطلاعات، رشد و قدرت رسانه، سرخوردگی از عقلانیت مدرن، شکست نظام های مادی، فراغت بیشتر، تنوع طلبی جوانان و مردم، برنامه های نظامی و اطلاعاتی، افزایش گناه و میل به مسیرهایی که بتواند آرامش کاذب ایجاد کند تا بشر و عوامل دیگر بر ایجاد گرایش به عرفان های نوظهور افزوده شده است.

وی بیان داشت: از علت هایی که باعث شده تا جوانان به سمت عرفان های نوظهور بروند بخشی درون را هستند که در درون انسان ها است و بخشی برون را که از عوامل درون را می توان به فطرت جوانی، مشکلات عقیدتی و فکری، نیاز به هویت یابی که متأسفانه الان در بحران هویت هستیم، میل به متفاوت بودن، میل به بی بندوباری و عدم پاسخگو بودن، میل به مد گرایی، عقده های جوانی و سرپوش گذاشتن به این عقده ها است و عوامل برون را هم می توان به عدم شناخت کافی نسبت به اصل دین و معارف والای آن یا ضعف دستگاه های فرهنگی و آموزشی و عدم معرفی دین حقیقی، عالمان بی عمل یکی دیگر از جنبه های ایجاد ضعف، عالمان بی عمل هستند، که خود به دستورات گفته شده عمل نمی کنند، عملیاتی نکردن، آموزش درست ندادن، ضعف فرهنگی در مفاهیم دین در زندگی نیز از عوامل دیگر به شمار می رود.

مسئول سابق ستاد پیشگیری و درمان آسیب های اجتماعی حوزه های علمیة کشور ادامه داد: مهمتر از همه اینها تبلیغات گسترده گروه های معنویت گرا، یعنی گروه های مختلفی از معنویت گراها که در گوشه و کنار جهان و با استفاده از ظرفیت های بالا و امپراتوری رسانه همچون ماهواره، اینترنت و... دست به تبلیغ می زنند و قطعاً جوانان نیز در این مسیر فریب می خورند، بسیاری از مستکبرین و جریان استکبار جهانی با سو استفاده از همین جریان های انحرافی و نوظهور، به دنبال رسیدن به اهداف خود هستند، و چه بسا تعداد زیادی از این فرقه ها با سیاست خود آنان به وجود آمده است تا اسلام واقعی و اصیل به گوش مردم و جهانیان نرسد، ظواهر زیبا و شعارهای فریبنده یکی دیگر از عوامل اثرگذار در این گرایش ها است.

وحدتی یکی دیگر از عوامل مهم گرایش جوانان به عرفان های نوظهور را مسئله مهم و حیاتی خانواده دانست و گفت: مشکلات خانوادگی یا همان موضوع و مسئله مهم خانواده که دشمنان قسم خورده ما برای خانواده اصیل اسلامی شبانه روز نقشه می کشد بسیار مهم است، جوانانی که با مشکلاتی در خانواده روبرو شده و به طریقی از آن فرار می کنند، به دنبال راهی برای پر کردن این خلغ و ناکامی هستند، سرخوردگی در خانواده و فرار از خانواده که بهترین جای امن است، نه اجازه بازگشت به آنان را می دهد و نه جوان می تواند با این کمبود حیاتی کنار بیاید، از آنجا که در برخی از تعلیمات نوظهور خانواده را جدا می داند لذا جوان به دامن این نوع عرفان ها رو می آورد و پناهنده می شود، و با نفی اصل آن دیگر برای خود دغدغه و پریشانی فکری باقی نمی گذارد تا بخواهد با این خلغ کنار بیاید.

وی ادامه داد: باید گفت خانواده از مهمترین بخش زندگی انسانی است، چرا که مکانی که در آن زن و شوهر و فرزندان در کنار یکدیگر به آرامش می رسند و کانونی گرم برای تربیت نسل آینده فراهم می کنند که اگر این آرامش از بین برود جوانان ناخودآگاه در دامن دشمن و شیاطین گرفتار خواهند شد که خداوند نیز در قرآن به آن به خوبی اشاره کرده است.

مسئول سابق ستاد پیشگیری و درمان آسیب های اجتماعی حوزه های علمیة کشور درباره عرفان امام خمینی (ره) بیان داشت: باید اشاره کنم که در عصر معاصر عرفان امام خمینی (ره) ادامه مکتب دیرین عرفانی اسلامی است و از مشرب عارفان نام آشنایی چون خواجه عبدالله انصاری، محی الدین عربی، صدرالدین محمد فونوی بهره گرفته اما با این حال مجموعه ای از ویژگی ها آن باعث شده عرفانی متمایز با بهره گیری از سیره اهل بیت علیهم السلام باشد که می توان به چند موارد آن اشاره کرد؛ عرفان حماسی امام خمینی (ره) در عین آنکه احساس و عاطفه ای عرفانی بالا دارد و دلش آکنده از عشق و محبت به باری تعالی است، صلابت و استواری اراده و توانمندی یک سردار و فرمانده شجاع و دلاور نظامی را نیز دارد و به سان کوه ستبر و بنیان مرصوص که در قرآن آمده در برابر طاغوتیان، شیاطین دنیای کنونی، جهان خواران و دشمنان خدا محکم می ایستد. و شهادت و

جهاد را نیز بالاترین مرتبه ای از عرفان می داند.

وحدتی اضافه کرد: یکی دیگر از عرفان امام (ره) خلق داری و خدا مداری است، در عرفان کسانی بوده اند که از مردم جدا بوده اند و از قیل و قال و در آویختن با مردم و اهل دنیا که از ترک دنیا و لذت ها، دوری از مردم، خاموشی و کنج عزلت گزیدن و دوری از خلق بوده اند، اما عرفان امام او را نه در ستیز و گریز از خلق که به همدلی و همرازی و خدمت به خلق خدا وا داشت، بدان سان که خدمت به مردمان و بندگان خدا را عبادتی بس بزرگ و عین سلوک و طیّ طریق حقیقت می دانست و غفلت و دوری از درد و رنج محرومان و ستمدیدگان را گناه نابخشودنی می شمرد! او عارف و حق آشنایی ربانی بود که با نفس عیسایی و عصای موسایی در میان خلایق درآمد و به خلق الله رنگ و صبغه خدایی بخشید و مردم نیز عرفان واقعی اهل بیت علیهم السلام را به خوبی دیدند. در نگاه او آنان که خیال کرده اند که این علوم معنوی عرفانی مردم را از فعالیت بازمی دارد، اشتباه شأن در آن است که پنداشته اند عرفان همان تشکیل حلقه های ذکر و عبادت بدون همراهی با مردم است، با اینکه در سیره عارفان راستین، نه خبر از حلقه ذکر و گوشه نشینی بوده و نه رها کردن خلق الله به بهانه پرداختن به نیایش و دعا و اینها بخشی از عرفان اصیل امام (ره) بود.